

Bemærkninger til lovforslaget

Efter den 9. april 1940 påtænkte det fra tysk side at internere herboende mandlige britiske og franske statsborgere. Man ville dog bortse herfra, såfremt de pågældende havde en sådan tilknytning til Danmark, at de fra dansk side ansås for egnede til at erhverve indfødsret. De personer, som herefter kunne komme på tale som ansøgere om dansk indfødsret, blev så vidt muligt underrettet, således at de havde mulighed for at træffe valget imellem, om de ville erhverve dansk indfødsret eller bevare deres britiske eller franske statsborgerret.

Et stort antal britiske og franske statsborgere indgav herefter ansøgning om dansk indfødsret, og der blev ved to hurtigt gennemførte love om indfødsrets meddelelse, nemlig lovene nr. 403 af 2. august 1940 og nr. 455 af 31. august 1940, givet dansk indfødsret til en række af disse ansøgere, ligesom der også på de følgende under besættelsen gennemførte love om indfødsrets meddelelse er naturaliseret forskellige britiske og franske statsborgere. Mange af disse naturalisationer skete på betydelig lempede vilkår, bl. a. med hensyn til de normalt stillede krav om opholdets længde.

Efter befrielsen har adskillige af disse personer rejst spørgsmålet om deres statsborgerlige stilling. De har navnlig henvist til, at deres ansøgninger om dansk indfødsret har været fremkaldt ved tvang, og at det i virkeligheden ikke havde været deres hensigt at erhverve dansk indfødsret.

Forsåvidt angår de således naturaliserede britiske undersåtter, bemærkes yderligere, at der har været tvivl om disse naturalisationers virkninger efter britisk ret. Vel foreskrev de love, der i det pågældende tidsrum gjaldt i de enkelte dele af det britiske statssamfund, at britisk statsborgerret fortabtes ved naturalisation i udlandet; men spørgsmålet er netop, om denne normale følge også indtrådte i de her omhandlede tilfælde.

Det Forenede Kongeriges regering har således udtalt, at den pågældende lovbestemmelse muligvis ikke kunne anvendes, såfremt naturalisationen er sket under tvang, men at spørgsmålet i hvert enkelt tilfælde måtte afgøres ved domstolene. Regeringen var ikke i stand til at udtale sig om, hvorvidt alle eller nogle af de pågældende havde bevaret deres britiske nationalitet, og havde derfor

besluttet sig til at betragte dem, der med rimelighed kunne hævde, at de ufrivilligt havde måttet skifte nationalitet, som ikke værende ophørt med at være britiske undersåtter. Man så gerne, at der fra dansk side fremsattes et forslag til at få de pågældende personers retlige status endelig klaret, og henledte i denne forbindelse opmærksomheden på den i Norge gennemførte lovgivning, hvorefter de under besættelsen foretagne naturalisationer betragtes som ugyldige, medmindre de er blevet bekræftet efter landets befrielse.

Den canadiske regering udtalte, at den britiske statsborgerret ikke kan anses for mistet, såfremt naturalisationen i Danmark kan anses for at være sket ved tvang, men det tilføjedes, at det blotte ønske om at undgå internering ikke nødvendigvis medfører, at naturalisationen i Danmark kan betragtes som ufrivillig.

Den australske, den newzealandske og den sydafrikanske regering syntes at være af den opfattelse, at de pågældende personer har mistet britisk statsborgerret.

Også for de nævnte dominions vedkommende vil det være et domstolsspørgsmål, om en person under de anførte omstændigheder har mistet sin stilling som britisk undersåt. Det tør forudses, at en retsafgørelse i et af det britiske statssamfunds dele kan få betydning for retsanvendelsen i hele statssamfundet. En sådan afgørelse vil dog muligvis først komme til at foreligge langt ude i fremtiden og vil da kunne få uheldig indfyldelse på sådanne personer, der i mellemtiden har indrettet sig efter de givne forhold. Nogle vil have regnet med, at de og deres familier var danske og uden statsborgerlige forpligtelser og rettigheder i forhold til det tidligere hjemland; andre vil have betragtet den under besættelsen foretagne danske naturalisation som noget i retning af en formalitet, der ikke påvirkede deres undersåtlige forhold til det britiske statssamfund.

Forsåvidt angår de naturaliserede franske statsborgere, bemærkes, at der yderligere foreligger en komplikation derved, at det ikke i sin tid har været muligt at tilvejebringe det samtykke fra den franske regering, uden hvilket mandlige franske statsborgere ikke mister deres statsborgerret ved naturalisation i udlandet.